

Совединин болгаш Министраер Чөвүлелинин органы өртсө 2 көп.

Колхоз даргазының түңазы-
ны болжа: «Коммунизмнің хе-
релі» ән чаптырып әгелел
берген. Сәулгү хуңгерге қа-
дар 150 гектарда қызыл-тасты
чаптырады. Қиян бүтүгү
бедик кәдүрлүшкүнің аял-
дод турар. Ығылтан бә
чыдың чаксы тову ажал-
дарын ң қысы агротехни-
лгү хууааларда дооар арға
бар.

БРИГАДИР ДОСТАК СААЯ, ООН БРИГАДАЗЫ

Хочун тудугу Достак Сегбеевич Саая Чадаанада № 463 мехколоннада эки аялдан турар. Оң эш-оору аяа чор-гаарлап-да, ону хуудулар-да. Ындыг бедик идеге аяа аяа-ла чедип келбон, ол ону күш-аымыла ынак, чүткүдүг чорру-биле чедип алган.

Өтүгүч кичи оореничел деп тыва улустун бодуун үлөгү чутааы бар. Үр чыдарда тудугта аялдан чоран тудугуларнын арга-дуржулгазын эш Саая күзөлдүг сонур-га, ол аялдын нарын-да, бодуун-да мергежип боду-га чортуу шигээдин ап келген.

Мехколоннада партия организациязын эш Сааянын үлөгү-дуржулгазын болгон организацин идеяны дедик, 17 кичи составтыг аныктар бригаданын бригадирине ону то-муйлаан.

Бригада шалыпкын аялдан, М. Бойду, Х. Чимит-Доржу оларга удурткан дуржулгазын бригадалар-биле ачыр-лачыр дедик чоруп, ай, квартал даалгаларын 130 хуудан куду-латпаймы келген. Олар Чадаана хоорайга ийи-ийи кварти-ралыг үш, дорт-дорт квартиралыг ийи чуртталга бакынш эртен чылын туткан. Оң соонда, ук бригада хары уг-да 40 кичи чунар, хоорайнын топ чунар-бакыншын шеве-лест аялдарын кылган, узун дурту 42, дооразы 17 метр складтын хаанын бетондан кудун дооскан.

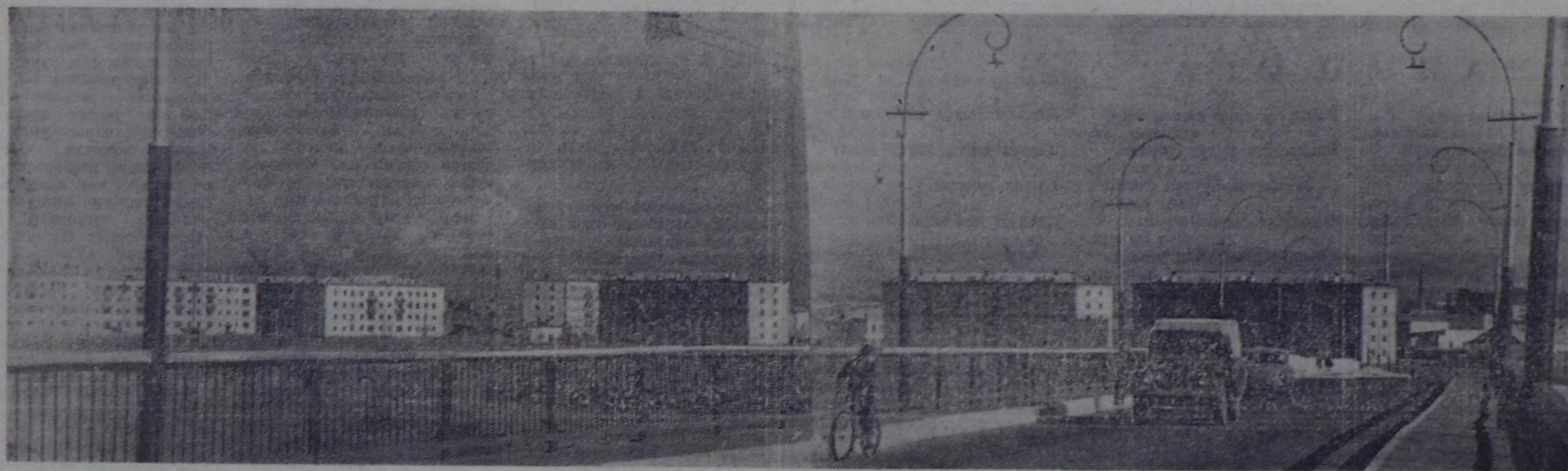
Бригада бо чылдыг эгезинде бирээ-ле ийи квартиралыг 2 чуртталга бакынш тудуп эгелээш, оларны хуусаа бетин-де кылмы дооскан, ам база ындыг ийи бакынш май 1-ийи бетинде тудуп доораз дөш соруктуг аялдан турар.

М. КУНГАЛАЖАП.

БЕДИК АТ Д Э Э Ш

«Тыва орук тудуг» трестин Шагаан-Арыг биле Чадаана хоорайларнын аразынын оорунда аялдан турар Ак-Туртунуң № 2 участогунун коллектив бирги кварталдын планын 132 хуу күзөлдөш, коммунист күш-аымын коллектив деп бедик атты чедип алган. Ында механизаторлар П. Зопов, А. Зверев, чолаачылар А. Малиновский, Д. Сувакпунт мпакш шалы-чы ишчилер бар.

Х. СУКТЕР-ООЛ,
тудугчу.

Кызыл бөгүн.

А. АИРНИН фотозу.

ЧАА ТУДУГДА

Репортаж

бистин оолдар шыдар бол-гай.

Шынап-ла, эш Натпиг-оол-дун бригаданы эртен айлар-нын планын доктаамал 130-140 хуу күзөлдүп, Хову-Аксы-нын тудугуларнын арга-зында социалист чуртталга ийги черин үргүчү бажы-биле ээлеп келген төлөнтүг иштин тодаргай херезин бол-тур.

Бригаданын кол өзээ-хоочун тудугулар. Оонашкан аялдын кызыл, эрсе-кел-жөөлөргө Тыва АССР-нин ал-дарыг тудугу Валерий Кунтаа, ордон-харыялыг Чол-дун-оол Ак-оол, Тыва АССР-нин Дюди Советинин Президиумунун Хуудулук бажы-биле шаңнаткан Долаан Ара-тына, тудугчу Николай Бла-хутин болгон анык тудуг-чулар Иван Кижинир-оол, Ва-лерий Каң-оол оларын адал болур.

— Мерт айын тудуг аял-дан бо тудугуларнын чур-тталга ба-жыны-биле чыгыла

ларынын планын 138 хуу күзөлдөш бис-деп, эш Нат-пиг-оол өөрүшкү-биле чутаа-лады.

— СЭКП-нин XXIV съезди-нин бистин тудугу бажы-биле ол ийи-деп, коммунист Ак-оол Чолдун-оол чутааны дөткөн, демделээш, аялдан кириптин.

Анык тудугуларнын хоочуннары аялга өөрдүп, боттарынын байлак дуржул-газын дамчылып берин тура-ры солун болду. Алардын тудугу, бригадир Натпиг-оол-биле ийи оол—Иван Ки-жир-оол биле Валерий Каң-оол бири калта шаланы элтеп турлар.

— Хуунуң ийи чартында 32 дөрдөш метр хем-чээлдиг улуг эрээдин шала-нын кылдымыс—деп, Валерий Каң-оол чутаалады. Шы-нап-ла эрээдин чад өлөтп кылган шалазын чотур туру-жунда бажыны-биле чыгыла

берген болду.

Оолдар тудугта келгеш, бир чыл бичил-ле, аял турар. Чоокта чад Иван Кижинир-оол биле Валерий Каң-оол үшүк разрядтын бажыны мерге-жилди дужаап алган.

Нинти шалу 450 дөрдөш метр 12-өгүдө чурттаар бо ийи калт бажыны шевелек-чилерге майын 1-ге уткуш-тур дужаар дөш бригада кы-зыл аялдан турар. Июнь 1-де майа чурттаачылар кө-чүп келгени тудугулар бу-ауреддиг чутаалап турду.

Тыва АССР-нин алдарыг тудугчу Валерий Кунтаа мынчаар хомудуп чутаалады:

— Чуртталга тудугуларын мыйш материал-биле хандырып турарында улуг четпестер бар-дыр. Шала кылмы манаш-ларын Кызылдан экип турар аларга. Хову-Аксынын үлөгү-дүг бодурулгелер комбиндын-нын шала хаарымылдар ста-

ногу «Чоңуур чөгөнгүч, кы-рыр кымысчыг» дөш иш-каш бодууну үзгүн аялдан каанкан. Чад станоктуг кел-ери бидимес. Идген мый-тын чедиптеш тудугу саа-дадым турар.

— Кургаг шуткара база чедиптеш-тир—деп, тудугчу Ак-оол Чолдун-оол чутаалап эгеледи:—Бир машина чүгүн экип дүжүргө, хун чедир-бес, хал нааптар-дыр бис. Оон куруг олурбас дөш, өскө аялдар кылмы боор-дур.

«Тыва тудуг» трестин тудугуларын Хову-Аксы-нын тудугуларын ханды-рылгазын сагыш салыры чутула. Натпиг-оол болгон оон бригаданы СЭКП-нин XXIV съездинин материал-ларын өөренип, эң илалын тоску беш чылда 565-575 миллион дөрдөш метр чуртталга бакыншын тудар деп планнаын улуг өөрүш-кү-биле уткаан.

К. ОЮН.

Күш-ажылы салышкыннар

Бай-Тайга районун «Кара-Хол» колхозун аял-ишчилери апрель 17-де бүгү улусту коммунист субботниги-нде күш-ажылы кедүр-лүүшкүгө аялдан, улуг үлөүн бидирген. Субботни-ке 330 хире кичи кирипкеш, 490 аяк рубльдин аялдан кылган. Ол аякны тоску беш чылдын фондугунч шил-чипкен.

Сукпактын, Даштыг-Хөлдүг малчыны уш каяканы кел-ер кыша белекеш септөө. Кадарчылар көк-сула тарым шөлө 40 тонна өдөкти өөр-түп чедирген. Хойку брига-даларга, бода мал формала-рынга, колхоз төлөгүн ол хун бауду-ла күш-ажылы ба-йырлап болган.

Кара-Хол суурун чуртта-чылар кварталдар айма-биле чарык кийгириниш, оттулар мый белекеш хун-зөө. Суурун чурттаачылары 190 кичи 236 кубометр то-пакты хал тургускан. Квар-талдар аразында калбарган социалист чарыкна С. Ба-дыкын даргалаан квартал-дыг чурттаачылары 82 кубо-метр мый белекеш бирги черин, К. Шонал даргалаан квартал ийи черин алган. Учасок амал-ишчилер, шло-ланын коллективтер субот-никин организастыг кириш-кени демделгелер чутаа.

СЭКП-нин XXIV съездин-ин шинтирлерине сорук кирип аялдын чоң комму-нист субботниге идеяны чедип кирип, «Кара-Хол» кол-хозун аял-агыл участоктарыга улуг үлөгү-херектер кылганар. Тоску беш чыл-дын баштайгы чылда кол-хозун мурунда салдыган сорулгаларын хуусаа бетинде боттадыр дөш кара-хөл-чүл хайышкынын аялдан турар.

М. ДАВАА.

Чербинин кадыктылга школазын коллектив Бү-гү-өзүлгө коммунист субботниги идеяны кирип, ийи аялдын аялдан кылган. Башкылар болгон кижиндикчилер суу-рун тургускан (чад кичи кылалтар чер) майа-биле кылган. К. Магериян туду-гулазы-биле херектен баш-кылар орук септөгөшгө эки аялдан.

Школаын өөреникчилери улуг улустан тудак чок бо-луп, суур чагылжыдылаа-га идеяны киришпелен, 20 тонна демир кескидизин чымы, ийи аялдын херектен боттарынын салышкын кирип.

М. ТАШТАДИНОВ,
школа директору.

Совет Эвилелиннн космоска чад улуг чедишкенин даштыкыда көрүп турары

Үш совет космонавтарлыг «Союз-10» деп совет космос ко-рабланын жуудушкунун бүгү делегей улуг кичегей-биле хайгааран турар. Бүгү чурттарын паралаа, радиоу болгон телсиденин совет космонавтарын жуудушкуну-нун дугайын дыңаттышаан, космос делегетин шигээдир талазы-биле Совет Эвилелиннн канчаар-да аажок улуг че-диништин демделген турар.

АНГЛИЯ
ЛОНДОН. (СЭТА). Лондон-дун келешти солуннары апрель 23-те «Союз-10» деп кос-мос кораблн салып үндүргөн дугайында СЭТА-нын дыңа-дыны болгон космонавт В. Шаталов, А. Елисеев, Н. Рукавишников оларын чур-руктарын парала. «Ийи пью» солун «Союз-10»-нун экипалынын ийи — В. Ша-талов, А. Елисеев оларын космоска ийи удаа жуудуш-кун кылганын онзалып айт-кан. Совет Эвилелиннн Теле-граф Агентствинин дыңа-дында космонавтарын бай-далынын дык эки бооп ту-рарынын болгон жуудушкуну үзүндө оларын мурунда салдыган сорулгаларын дугайында чүдүлгөн Лондон-дун солуннары көскү черле-ринде бижээ.

АКШ
НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). Аме-рия информатия агентстве-ри Москвадан дүргөн чурт-тан телеграммаларыга үш космонавтарлыг «Союз-10» деп космос кораблн салып үн-дүргөнин дугайын доп-до-раан дыңаткан.

АП агентствел оң мурунда орбитага салып үндүргөн «Салют» деп космос станция-зы-биле «Союз-10» «ады ше-недлерин кылдыр дөшүн он-залып айткан. Үш совет ко-смонавтарын кадыктын бай-далы дык эки дөшүн АП демделген.

ЮПИ агентствелдин Москва-да корреспондентин Г. Ша-пиро сөөгү чылдарда совет космос программасын «космос-ка орбитадыг станцияны тур-

ЧЕХОСЛОВАКИЯ
ПРАГА. (СЭТА). Чехослова-киянын Эртемияр академия-нын президентин академик Я. Кошекшн СЭТА-нын кор-респондентинге берген ин-тервьюзунга мынча деп чута-лаан: чад совет космос ше-недлерин бурзу-ле эртем-техниктиг дөшүлгөш хем-рэвте улуг тодаргай салыш-кын кирип турар.

«Салют» деп орбитадыг эр-тем станцияны салып үндүр-гөштин соонда совет космос эртеми чад, дык нарын бол-гон совет шевелдерге эге-лөп кирген деп бүзүрдөш-кын чутаалап болур. Ону үш космонавтарлыг «Союз-10» деп космос кораблн салып үн-дүргөн чорук баштап турар. Космостун орбитадыг эр-тем лабораторияларын ук-тур-дуазы дык улуг бо-тур деп Я. Кошекшн дем-делген. Олар космосту моол сонгаар-да шинчээрине чад-чаа перспективаларын аялдып, «чер кырылы» эр-теми болгон техникалык хөгжүдериге база улуг ук-тур-дуалыг бооп турар.

ПОЛЬША
ВАРШАВА. (СЭТА). Сура-лыг польша астроном профес-сор Анджей Марис үш ко-смонавтарлыг космос кораблн «Союз-10»-нун орбитага ук-тунуң кылган дугайында ме-дэни дыңаан. «Чер чогуу-гун орбитага бауду аял-ам-на эгелгелер»—деп, чу-лаан.

Космосту шинчээрине программасын аялдан кыл-ган, ону херек кырыла бот-тадырын чорудуп турар со-вет инженерлер болгон эр-темдери чедишкенин кайгамчыктыг-дыр деп эртем-

ден чутаалаан. Польшанын эртемдери космонавтар-нын аялдын дугайында ме-дэлери согуурал-биле ма-нап туралар.

КАР

КАИР. (СЭТА). Каирнин «Аль-Ахрам» солуну ССР-де «Союз-10» кораблдын салып үндүргөнин дугайында ме-дэни «Бөгүн даң бажында үш космонавтарлыг совет ко-смос кораблн Чер чогуу-гун орбитага салып үндүргөн» деп эгелде парала.

Апрельдин 19-та совет эр-темдери чад Чер чогуу-гун орбитага салып үндүргөн «Салют» деп орбитадыг эр-тем станцияны кыды кады ше-недлер кылмынын сорул-галын космос кораблныде ко-смонавт В. А. Шаталовтун, А. С. Елисеевтин болгон Н. Н. Рукавишниковтун мурунда салганы «Аль-Ахрам» солун онзалып демделген.

«Аль-Ахрам» солун сөөгү үдө Совет Эвилелинде бот-тадырын чорудуп турар кос-мос шевелдерин тодаргай-биле тайылбырлап бижээ, «Салют» деп эртем станция-ны Чер чогуу-гун орбитага че-динишкенин салып үн-дүргөн болгон он дуазы-биле чун-бүрү шинчелдер-ин кылган турар дөргө-ле «Совет Эвилелиннн космоска ор-битадыг станцияларын тургу-зуп эгелгеш, ону эртемни дуазы-биле шинчээдин аял-мынын чад үе-чадангы кир-геш ол-дур» деп онзалып де-мделген.

ЯПОНИЯ

ТОКИО. (СЭТА) Япония-нын бүгүлө келешти солун-нарын ай-не көскү черле-ринге «Союз-10» деп совет ко-смос кораблн Чер чогуу-гун

орбитага салып үндүргөн дугайында дыңадыларын паралаан.

Солуннар үш совет ко-смонавтарын болгон оларын жуудуш үзүлгөш дугайын тодаргай-биле дыңады, оларын чурттарын болгон намырларын бижээ. Космос-ка лабораториянын херек кы-рында тургузар талазы-биле Совет Эвилелиннн чутаа бажы-ны кылган деп «Нихон кэй-зай» солун бодуңу тайылбы-рында бижээ. Космос стан-цияларын тургузар чорук чүгө хуңу болгон планета-ларын шинчээрине, Черниң бодуе курдалынын өөрени-ринге, агар албанын орга-низастарына, деңиз чок бай-далын дүргө организмге сал-дарын өөренирге улуг ук-тур-дуалыг авес, харылаа кичи-нин өскө планеталарга ук-тур-дуалыг эге сууру болур деп «Санкэй симбун» солун бижээ.

МАР

УЛАН-БАТОР. (СЭТА). Чад совет космос кораблн үш космонавтар-биле кады са-лып үндүргөн дугайында ме-дэ бүгү чуртга дораан-на тарай берген. Моолдун ку-руне университетинин эртем-нер калдыла Ямбын Бат-мун СЭТА-нын корреспондент-ин-биле беседизыга мынча деп демделген: чад беш чыл-да космоска баштайгы ук-тур-дуушун кылганы-биле совет кижилерге байыр чедир тур-бис. Совет нинтидеги хөгжү-деринын сүргү перспективасы тодарган СЭКП-нин XXIV съездинин соонда дораан-на бо улуг болушкун болган-дыр.

(СЭТА).

Патриоттарнын согуушкуннары

ХАНОЙ. (СЭТА). Парала-гың хосталга агентствелинн ме-дэлериң бауду алдыга, март 23-тен апрель 8-ке че-дир Мурнуу Вьетнамын хос-таарынын Уаусуу чепсектиг күштери Биндиннн можау дайынын 1.600 аяк солда-нын сандан үндүргөн, он иш-тинде 700 американар бол-гон мурнуу-көрей хөдөлө-ничилер бар, 17 вертолётту дүжү аткан, 6 үгөр-боону чок кылган.

Ол-ла можауа апрель 7-ден 10-га чедир мурнуу-вьетнам патриоттар америк парашот-чуларын 173-чү бригаданын мый тургустарына согушкун-нарын таварыштырган. Дай-зын 400 аяк солдаын аял-туп база балыгалтырып кога-раан.

Март 25-тен апрель 3-ке че-дир Куангда можау болгон тудушкуннарга америк-чал-ча шериглерин 332 солдат, офицерин аялган болгон ба-лылаан, 20 шериг машина-зын чок кылган.

Мурнуу Вьетнамын хос-талгын уаусуу чепсектиг күш-теринин дайышкылары бо чыл-дын баштайгы үш айларынн дүргүзүндө Канто можау америк-сайгон шериглерин 3.500 солдаттарын болгон офи-церлерин чыскаалдан үндүр-гөн. Патриоттар 17 америк самолёттарын болгон вертолёт-тарын дүжү аткан, 27 шериг машиналарын узуткан чок кыл-ган, дайынын 9 шериг суд-ноларын сүг дүңгө дүжү-рүп, дык хой салыг боо-чепсекти болгон өк-чепсекти хунаап алганын. Мурнуу Вьетнамын паралагың Хос-талга агентствелинн дыңа-дып турарын бауду алдыга, Мурнуу Вьетнамын Хостал-гын уаусуу чепсектиг күш-теринин Шоканг можауа хөдө-лип чоруп турар кезектери ол-да үеңиң дүргүзүндө дайы-нын 2.500 солдаттарын узут-кап чок кылган.

БКП-НИН СЪЕЗДИЗИНДЕ

СОФИЯ. (СЭТА). Апрель 23-те съездинин делегаттары бо-лгон аалчылары Совет Эвилелинде «Союз-10» деп космос ко-раблн В. А. Шаталов, А. С. Елисеев болгон Н. Н. Рукавиш-ников составтыг экипак-биле салып үндүргөн дугайында ме-дэни дыңаан, хуралдар залга улуг өөрүшкү-биле кел-генер.

Съездин даргалап турган БКП ТК-нын Политбюроуун кенештун И. Михайлов совет эртемни болгон техниканын чад чедишкенин дугайында дыңаткан. Совет улустун, совет эртемни болгон техниканын бо чад мадырыг чорук бистин чурктериниң узуу-биле өртүр турар деп ол чу-лаан. И. Михайлов съездинин Президиумунун мурундан СЭКП-нин Топ Комитетине байрылгы телеграмма чорудар деп санап кинген.

БКП ТК-нын отчөт илеткени, БКП-нин программасын болгон 1971—1975 чылдарда Болгария Улус Республиканын социал-экономикалык хөгжүдериин талазы-биле дирек-тиваларын съезде аял-херекч болгон идеяны чорук-биле чутаалап көрүп турар.

БКП ТК-нын отчөт илеткени, БКП-нин программасын болгон 1971—1975 чылдарда Болгария Улус Республиканын социал-экономикалык хөгжүдериин талазы-биле дирек-тиваларын съезде аял-херекч болгон идеяны чорук-биле чутаалап көрүп турар.

ЧООККУ ЧӨӨН ЧҮКТЕ БАЙДАЛ ДУГАЙЫНДА МЕДЕГЛЕА

СОФИЯ. (СЭТА). БКП-нин Х съездин Чоокку Чөөн чүк-те байдал дугайында Меде-гелди чангыс үгүлө хулаап алган.

БТА агентствелдин шепте-ркен Медегелде чутаалап турар болза: БКП болгон бугу болгон улус нарын чад-зактыг болгон оң күткүчү-леринин агрессия политика-зын шинтирлени-биле бурду-лап турар. Ол агрессия ме-дэлигенин улам каа-барты болур аялдан болгон кылашты турар. Чоокку Чөөн чүктүн ирээтин шындыг бау-дыла, бажыг шинтирлээр та-лазы-биле КАР-нын болгон

өскө-даа араб чурттарын бот-тутурун Болгариянын Коммунист партияла бол-гон Болгариянын чааа дет-кип турар.

Араб улустарын шындыг демселел, палестина улустун хойла бауду аргелери на-тан тургузар дөш, нарын шериглерин эжелеттер араб девиасерлерин үндү-рери дөш мадырыг демсе-ли тилээр деп Медегелде чутаалап турар. Араб улустар-нын талазында — Совет Эви-ли болгон өскө-даа соци-алист күрүштер, делегейин бүтүлө тайыла мпактыг болгон антимпериалист күштери турар.

деп, ол чутаалаан. Бо эң бе-дик деңгелде бооп турар дөшүн Бун айткан. Ын-чалла-да, оң өзү-биле алды-га, шугт шинтирлени ам-даа хулаап албан болгон мыйш шинтирлени чоокку үдө карап үндүрер. Америк-кидат харылааларын амгы байда-лы «чылдыг» деп, ол айткан.

